

KURS ONLINE

ZARZĄDZANIE FINANSAMI

Jak prowadzić księgowość stowarzyszeń i fundacji

Krzysztof Śliwiński

WEBINAR PROWADZI

Krzysztof Śliwiński

Księgowy z 30-letnim doświadczeniem.

Prowadzi księgowość Stowarzyszenia Klon/Jawor (stowarzyszenie założyło i administruje portalem ngo.pl).

Na co dzień udziela porad i konsultacji w dziale poradnik portalu ngo.pl.

Plan spotkania

- 1** Co wpływa na specyfikę księgowości w stowarzyszeniu, fundacji.
- 2** Jak traktować źródła przychodu w podziale na rodzaj działalności statutowej: nieodpłatna, odpłatna.
- 3** Zwolnienia podatkowe dla organizacji pozarządowych. Specyfika CIT-8.
- 4** Jak prowadzić księgowość w organizacji. O co zadbać w sprawozdaniu finansowym (wzór 6).
- 5** Czy i kiedy stosować UEPIK.
- 6** Zatrudnianie w organizacji pozarządowej.
- 7** Obowiązki organizacji a obowiązki firm – podobieństwa i różnice.

WEBINAR

Jak prowadzić księgowość stowarzyszeń i fundacji

ngo.pl

Co wpływa na specyfikę księgowości w stowarzyszeniu, fundacji

Czym jest organizacja pozarządowa

ngo.pl

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (art. 3 ust. 2)

Organizacjami pozarządowymi są:

- niebędące jednostkami sektora finansów publicznych (...)
- niedziałające w celu osiągnięcia zysku

osoby prawne lub **jednostki organizacyjne** nieposiadające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, **w tym fundacje i stowarzyszenia**, z zastrzeżeniem ust. 4.

Czym jest organizacja pozarządowa

ngo.pl

Osoba prawna (jednostka organizacyjna) wpisana do rejestru:

- Krajowy Rejestr Sądowy
 - rejestr **stowarzyszeń**, innych organizacji społecznych i zawodowych, **fundacji** oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej
- Rejestr starosty powiatu (prezydenta miasta)
 - stowarzyszenia zwykłe
 - kluby sportowe
- Rejestr Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Koła Gospodyń Wiejskich

Czym jest organizacja pozarządowa

ngo.pl

Nie są organizacjami pozarządowymi:

- jednostki sektora finansów publicznych,
- spółki działające na podstawie Kodeksu handlowego,
- osoby prywatne prowadzące działalność gospodarczą.

Organizacje pozarządowe to

Działające na podstawie ustawy
Prawo o stowarzyszeniach:

- **stowarzyszenia zwykłe** (rejestracja w powiecie),
- **stowarzyszenie** (rejestracja w KRS), w tym: ochotnicze straże pożarne, uczniowskie kluby sportowe.

Ustawy o fundacjach

- **fundacje**

a także (ze „szczególną” ustawą) np.:

- spółdzielnie socjalne,
- koła gospodyń wiejskich,
- organizacje z własną podstawą prawną.

Specyficzny status prawny

Status **organizacji pożytku publicznego** dostępny **tylko** dla organizacji pozarządowych.

Ze względu na działania statutowe:
cele statutowe -> pożytek publiczny.

Przywileje OPP:

- 1,5% podatku PIT,
 - zwolnienia podatkowe,
- Dodatkowe obowiązki sprawozdawcze.

Wyjątek: spółka – organizacja pożytku publicznego.

Częsty status ze względu na zakres działalności

- klub sportowy
- szkoła
- dom pomocy społecznej

Jest to szczególna forma działania,
nie osobowość prawna i nie organizacyjna.

Co jest ważne w działaniu organizacji

1. Ustawa dla formy prawnej (m.in. stowarzyszenie, fundacja, koło gospodyń wiejskich).
2. Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Statut (regulamin):

- **cele statutowe** i sposoby ich realizacji,
- władze,
- **sposób reprezentacji**,
- źródła majątku.

Jak traktować źródła przychodu w podziale na rodzaj działalności statutowej

Przychody: działalność statutowa nieodpłatna

Nieodpłatna działalność pożytku publicznego

Darowizny (art. 888 i dalsze Kodeksu cywilnego):

- wpłata na rzecz obdarowanego, kosztem swojego majątku,
- odliczenie podatkowe u darczyńcy pod warunkiem celów pożytku publicznego.

Składki – nie dla zysku, wpłaty na rzecz interesu wspólnego członków stowarzyszenia.

Dotacje, granty – celowe wpłaty na rzecz konkretnych celów organizacji, często ze szczegółowym określeniem działań, harmonogramu i budżetu oraz wymogów rozliczenia.

Przychody: działalność statutowa odpłatna

Odpłatna działalność pożytku publicznego

(ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie)

Pobieranie opłat za działania statutowe:

- działanie w zakresie **statutu** i **pożytku publicznego**,
- „po kosztach” – nie może generować zysku
– wymóg księgowego wyodrębnienia,
- wynagrodzenia nie mogą przekraczać 3-krotności średniego wynagrodzenia.

Nie jest to działalność gospodarcza.

Przychody: działalność gospodarcza

Działalność generująca zysk:

- prowadzona pod warunkiem i w rozmiarach podporządkowania jej działalności statutowej
- warunek non profit (nie dla zysku):
 - w rozmiarach służących
 - oraz zysk przeznaczony na działalność statutową

Wymagana dodatkowa rejestracja w rejestrze przedsiębiorców KRS.

WEBINAR

Jak prowadzić księgowość stowarzyszeń i fundacji

ngo.pl

Zwolnienia podatkowe dla organizacji pozarządowych. Specyfika CIT-8

Podatek dochodowy od osób prawnych (PDOP)

Każda organizacja pozarządowa jest osobą prawną i z tego tytułu podlega podatkowi dochodowemu od osób prawnych.

Jego zasadom podlega każdy przychód otrzymany przez organizację.

DOCHÓD =
PRZYCHÓD – KOSZTY UZYSKANIA PRZYCHODU

Podatek:

- 9% albo 19%,
- rozliczane w CIT-8.

Podatek dochodowy od osób prawnych (PDOP)

Organizacje mają bardzo szerokie zwolnienie z PDOP od swoich dochodów.

ZWOLNIENIE

- **przeznaczenie** na działalność statutową:
 - art. 17 ust. 1 pkt 4
 - art. 17 ust. 1 pkt 6C
- **źródło** przychodu:
 - składki członkowskie (art. 17 ust. 1 pkt 40)
(wyjątek: działalność gospodarcza)
 - budżetowe: rządowe, samorządowe, agencje rządowe, rządy innych państw (art 17 ust. 1 pkt. 47, 48, 23)

wyjątek: dochody z alkoholu, tytoniu, paliwa, metali szlachetnych, towarów elektronicznych

Podatek dochodowy od osób prawnych (PDOP)

Organizacje mają bardzo szerokie zwolnienie z PDOP od swoich dochodów.

ZWOLNIENIE

przeznaczenie na działalność statutową:

- art. 17 ust. 1 pkt 4
dochody podatników, których celem statutowym jest działalność **naukowa, naukowo-techniczna, oświatowa**, w tym również polegająca na kształceniu studentów, **kulturalna, kultury fizycznej i sportu, ochrony środowiska, dobroczynności, ochrony zdrowia i pomocy społecznej, rehabilitacji** zawodowej i społecznej inwalidów oraz kultu religijnego – w części przeznaczonej na te cele
- art. 17 ust. 1 pkt 6C
dochody **organizacji pożytku publicznego**, o których mowa w przepisach o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – w części przeznaczonej na działalność statutową, z wyłączeniem działalności gospodarczej

ngo.pl

Podatek dochodowy od osób prawnych (PDOP)

Dochody wolne rozliczane są w **CIT-8/0**:

- kwoty zwolnień w podziale na poszczególne punkty z ustawy,
- kwota dochodu zwolnionego, a nie wydatkowanego.

W **CIT-D** informacja o otrzymanych darowiznach podatkowych (o darowiznach, nie o dotacjach).

Podatek dochodowy od osób prawnych (PDOP)

CIT-8 z załącznikami składa się **elektronicznie**:

- w programie księgowym albo
- przez podatki.gov.pl
e-deklaracje lub e-Urząd Skarbowy
(podpis z upoważnieniem UPL-1:
podpis kwalifikowany albo profil zaufany)

Wyjątek: organizacja bez działalności gospodarczej i bez PIT – może złożyć CIT-8 papierowo.

ngo.pl

Podatek VAT

Organizacje pozarządowe nie są automatycznie zwolnione z podatku VAT.

Najczęściej korzystają ze zwolnienia podmiotowego: **do 240 tys. zł przychodów rocznych** ze sprzedaży opodatkowanej (limit od 2026 roku).

Zwolnienie dotacji: pod warunkiem, że nie mają „bezpośredniego wpływu na cenę towarów dostarczanych lub usług świadczonych przez podatnika”.

Podatek VAT

Zwolnienie składek członkowskich:

- pod warunkiem, że nie są nastawione na zysk,
- są na wydatki we wspólnym interesie członków,
- nie są naruszane warunki konkurencji.

Zwolnienia wynikające z konkretnych działań (usług) organizacji:

- usługi związane ściśle ze sportem,
- usługi oświatowe – świadczone przez szkoły,
- usługi medyczne – zawody medyczne,
- usługi pomocy społecznej – świadczone przez domy pomocy społecznej,
- usługi ściśle związane z kulturą – instytucje kultury.

Jak prowadzić księgowość w organizacji pozarządowej. O co zadbać w sprawozdaniu finansowym (wzór 6)

Formy księgowości

1. Pełna księgowość zgodnie z ustawą o rachunkowości.
2. Uproszczona Ewidencja Przychodów i Kosztów (UEPiK).

Pełna księgowość prowadzona jest:

- zgodnie z ustawą o rachunkowości,
- w sposób generujący dane o finansach, w tym do sporządzenia sprawozdania finansowego,
- w formie elektronicznej pozwalającej generować JPK.

Sprawozdanie finansowe

- Bilans:
jakie pieniądze i inny majątek
organizacja posiada.
- Rachunek zysków i strat:
przychody i koszty całego roku.
- Informacja dodatkowa:
m.in. szczegółowe dane o źródłach
przychodów i kosztach.

ngo.pl

Sprawozdanie finansowe

Może być sporządzone według:

- zasad sprawozdań dla organizacji pozarządowych – załącznik 6 do ustawy o rachunkowości,
- zasad rozbudowanych – załącznik 1 do ustawy o rachunkowości.

Obowiązek **elektronicznego** sporządzenia i podpisania sprawozdania.

ngo.pl

Terminy dla sprawozdania finansowego

Po zakończeniu roku:

- 3 miesiące – sporządzenie i podpisanie
- 6 miesięcy – zatwierdzenie
 - 15 dni od zatwierdzenia do **KRS**
 - 15 dni od zatwierdzenia do **KAS**

Organizacje nieprowadzące działalności gospodarczej, sprawozdanie do **Krajowej Administracji Skarbowej**.

ngo.pl

Specyfika księgowania

Obowiązek wyodrębnienia poszczególnych źródeł finansowania.

Podział przychodów i kosztów na poszczególne – księgowanie kosztów na kontach grupy 5. Wynika to z:

- różnych zwolnień podatkowych,
- wymogów zapisanych w umowach dotacji.

Specyfika księgowania

Sprawozdanie organizacji – załącznik 6:

- rachunek zysków i strat: podział przychodów i kosztów działalności nieodpłatnej, odpłatnej i gospodarczej,
- info: struktura źródeł finansowania.

Umowy dotacyjne: zwykle, wymóg księgowego wyodrębnienia przychodów i kosztów projektu.

Zwolnienia podatkowe: informacje o wydatkowaniu środków w ramach zwolnienia podatkowego.

Sprawozdanie finansowe wg załącznika 6

ngo.pl

Przykład schematu podziału kosztów

502 – działalność nieodpłatna pożytku publicznego

502-05 – dotacja urzędu miasta, um.nr 123/2024, proj. Janko Muzykant

502-05-01 – UM proj. Janko, prowadzenie zajęć

502-05-02 – UM proj. Janko, wynajęcie sali

502-05-XX – UM proj. Janko, [kol. poz. budżet]

502-XX – [kolejne projekty / źródła finansowania]

503 – działalność odpłatna pożytku publicznego

503-XX – [kolejne projekty / źródła finansowania]

510 – działalność gospodarcza

510-XX – [kolejne projekty działalności gospodarczej]

O co zadbać w sprawozdaniu finansowym organizacji pozarządowej (wzór 6)

O to szczególnie zadbaj w sprawozdaniu finansowym

- wzór sprawozdania dla organizacji pozarządowych – zał. 6 ustawy o rachunkowości, odzwierciedla charakter działań (przychodów i kosztów)
- rachunek zysków i strat: podział działalność nieodpłatna, odpłatna, gospodarcza

ngo.pl

O to szczególnie zadbaj w sprawozdaniu finansowym

Informacja dodatkowa

„Informacje o strukturze zrealizowanych przychodów ze wskazaniem ich źródeł, w tym w szczególności informacje o przychodach wyodrębnionych zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz informacje o przychodach z tytułu składek członkowskich i dotacji pochodzących ze środków publicznych”

WEBINAR

Jak prowadzić księgowość stowarzyszeń i fundacji

ngo.pl

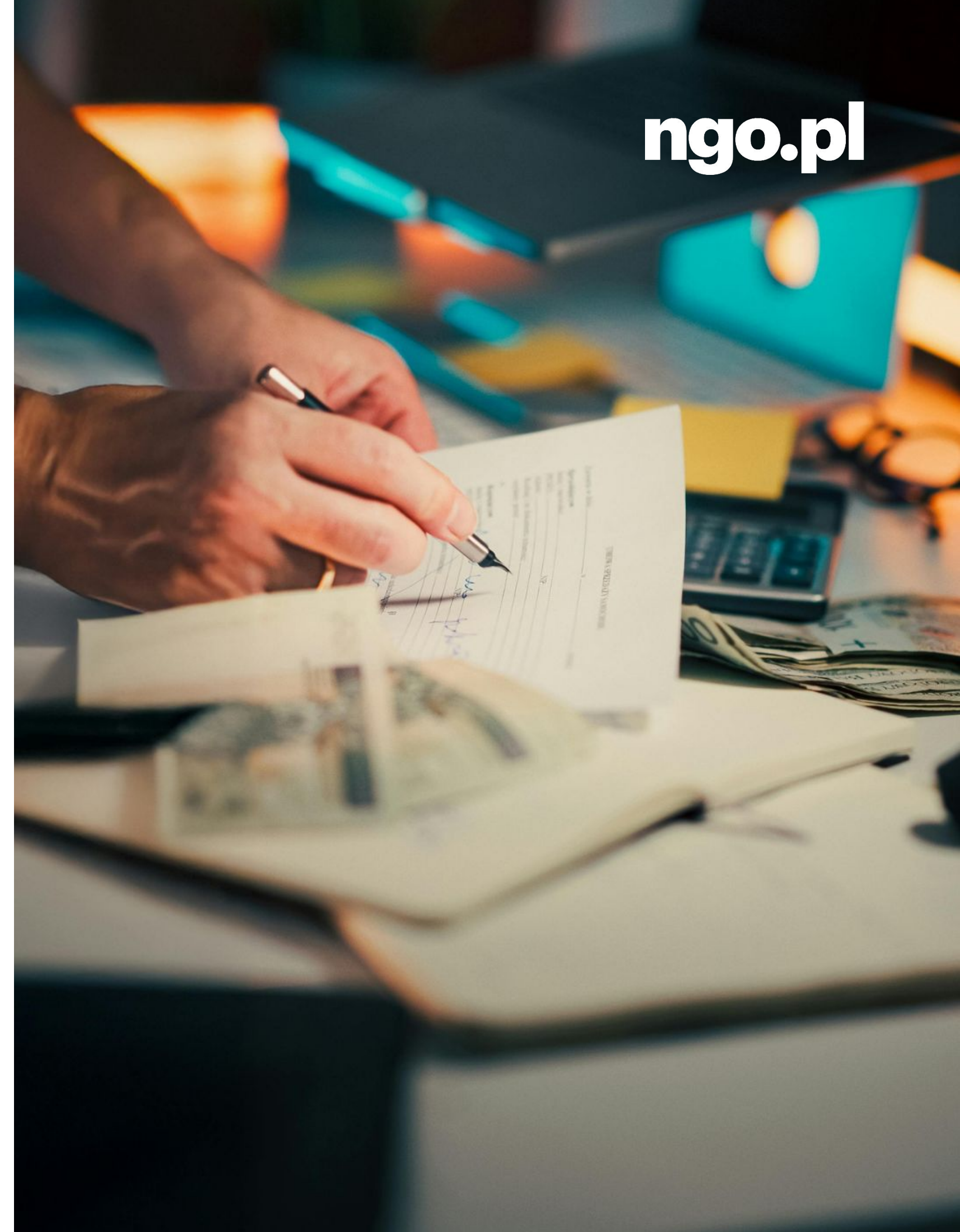
Czy i kiedy stosować Uproszczoną Ewidencję Przychodów i Kosztów (UEPiK)

W przypadku UEPIK – bez sprawozdania finansowego

Od 2016 r. organizacja pozarządowa, niebędąca organizacją pożytku publicznego i nieprowadząca działalności gospodarczej, może wybrać **księgowość podatkową**, nazywaną **uproszczoną ewidencją przychodów i kosztów**.

Od 2025 r. limit przychodów dla UEPIK wynosi 1 mln zł (wcześniej dotyczył przychodów poniżej 100 tys. zł).

UWAGA: Od 2026 r. obowiązuje nowy wzór prowadzenia UEPIK.

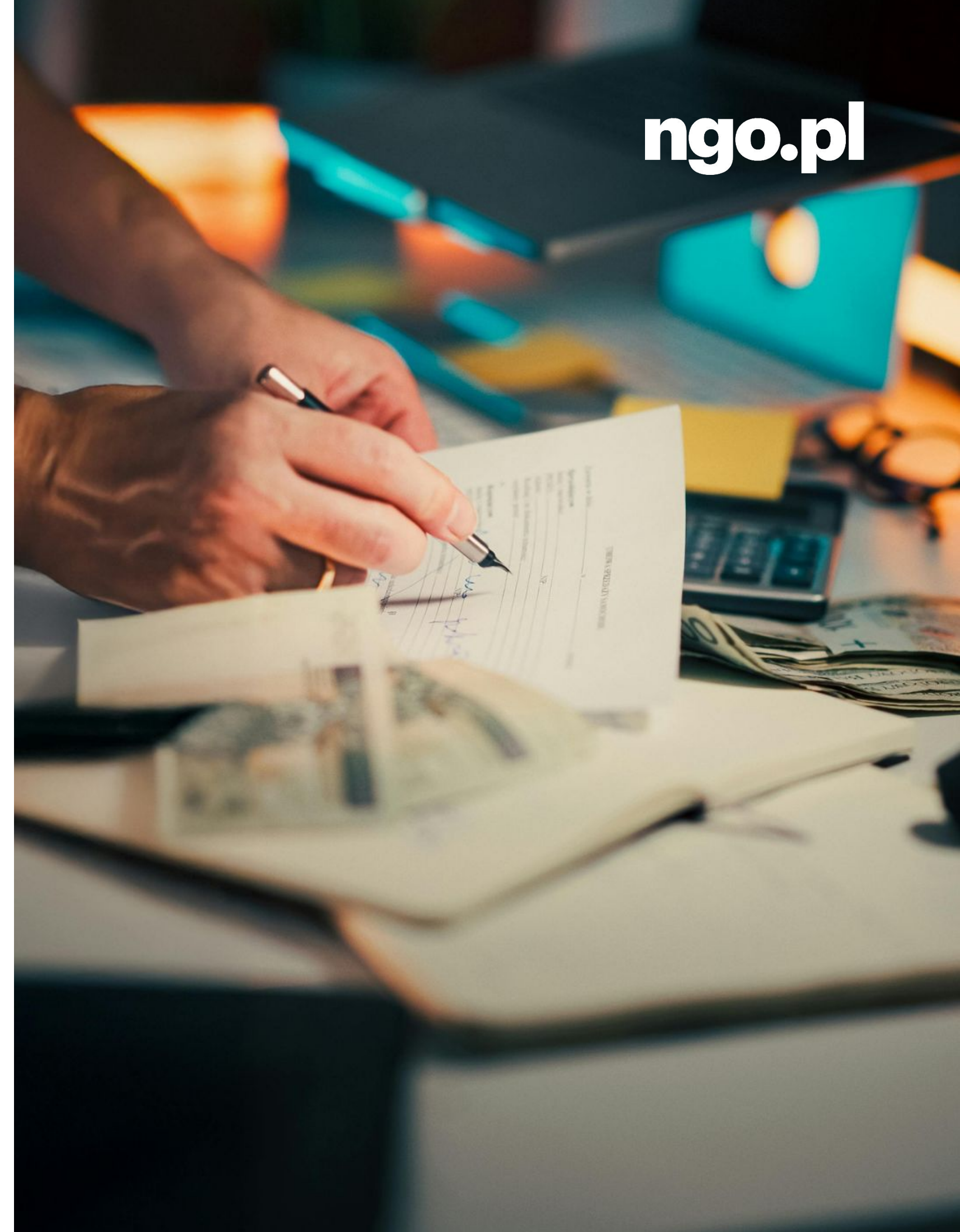
W przypadku UEPIK

Księgowość organizacji prowadzącej UEPIK sprowadza się do wypełniania określonej rozporządzeniem ewidencji służącej wypełnieniu deklaracji podatkowych.

Organizacja prowadząca UEPIK:

- jest zwolniona z obowiązku elektronicznej, księgowości i JPK (nie zwalnia z JPK_VAT),
- nie sporządza sprawozdania finansowego.

Od 2026 r. organizacja samodzielnie musi opracować **zestawienie uzupełniające**, w którym powinna wydzielić źródła przychodów i pokryte z nich wydatki. Daje to **możliwość wyodrębniania dotacji**.

Ewidencja przychodów i kosztów

Zawiera chronologicznie wszystkie przychody i koszty organizacji, koszty dzielone na stanowiące i niestanowiące kosztów uzyskania przychodu.

Zestawienie uzupełniające

Zawiera przychody i koszty podzielone zgodnie z wymogami wydzielenia rodzajów, przychodów, zwolnień podatkowych i specyfiką organizacji.

Zestawienie przepływów finansowych zbiera dane do CIT-8 i CIT-8/O

Przychody, koszty, dochody, dochody zwolnione, roku bieżącego i lat ubiegłych z uwzględnieniem obowiązujących organizację zwolnień podatkowych, zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

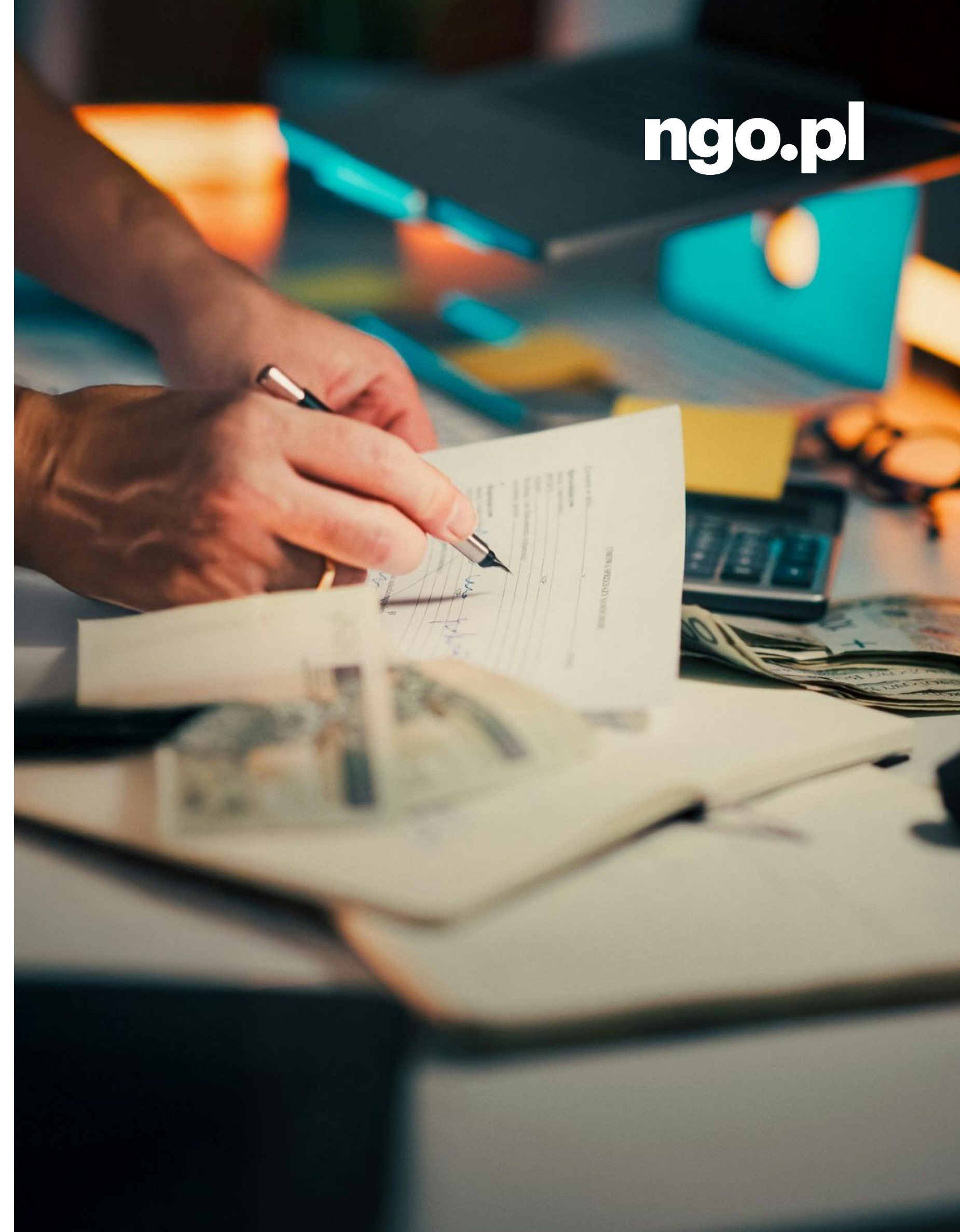
Brakuje m.in.:

- wyodrębnienia posiadanego majątku, ewidencji posiadanych środków (np. kasa, bank),
- nie ma tu ewidencjonowania rozrachunków.

W praktyce UEPIK sprawdzi się w organizacji, gdy

- środki są mało różnorodne, np. są na jednym koncie bankowym
- płatności są na bieżąco – nie ma lub jest niewiele rozrachunków
- majątek organizacji jest raczej mały

UWAGA: Od 2026 r. wybierając UEPIK trzeba poinformować o tym urząd skarbowy do końca **trzeciego miesiąca** roku podatkowego albo 90 dni od rozpoczęcia działalności.

WEBINAR

Jak prowadzić księgowość stowarzyszeń i fundacji

ngo.pl

O zatrudnianiu w stowarzyszeniu, fundacji

Zatrudnianie w organizacji

Zatrudnianie osób – umowy o pracę, umowy zlecenie, umowy o dzieło. Organizacja ma takie same obowiązki jak każdy inny pracodawca (PIT-y, ZUS).

Wyjątek: nie podlegają FGŚP (składka 0,1% podstawy ZUS).

Wolontariat:

- świadczenie wolontariatu w działalności pożytku publicznego,
- zakaz wolontariatu w działalności gospodarczej.

WEBINAR

Jak prowadzić księgowość stowarzyszeń i fundacji

ngo.pl

Obowiązki organizacji a obowiązki firm – podobieństwa i różnice

Podobieństwa

- ✓ Osoby prawne: powstanie i istnienie na podstawie właściwej ustawy; władze i sposób reprezentacji określone w akcie wewnętrznym.
- ✓ Podatnicy podatku dochodowego osób prawnych (CIT).
- ✓ Podatek VAT (zwolnienie podmiotowe do 240 tys. zł).
- ✓ Zatrudnianie, obowiązki PIT, ZUS.

Różnice	Organizacja pozarządowa	Firma
Zwolnienia podatkowe z podatku dochodowego – CIT-8/O	tak	tylko dla źródeł
Różne i rozdzielane rodzaje przychodów	tak	-
Wyodrębnianie kosztów wg źródeł przychodu	tak	-
Obowiązki wynikające z umów dotacyjnych	tak	-
Wolontariat	tak	-

Polecamy nasze kursy

edu.ngo.pl

KURS ONLINE

ZARZĄDZANIE FINANSAMI

Jak zarządzać finansami w organizacji pozarządowej

Poznaj kluczowe obszary zarządzania finansami
w stowarzyszeniach i fundacjach

Kup kurs

KURS ONLINE edu.ngo.pl

ABC obowiązków organizacji pozarządowej

Poznaj podstawowe
i najważniejsze obowiązki
stowarzyszeń i fundacji.
Dowiedz się, jak je wypełniać
- sprawnie i efektywnie.

Aneta Krawczyk
ekspertka portalu ngo.pl

Kup Kurs online

Polecamy poradnik.ngo.pl

Poradnik

Potrzebuję pomocy z...

 Szukaj

Chcę działać społecznie. Czy mam zakładać organizację? Zobacz różne formy zaangażowania społecznego!

Zakładanie fundacji lub stowarzyszenia

Przewodnik dla początkujących

Zarząd, walne, rada, komisja rewizyjna

Obowiązki NGO, sprawozdanie, statut

Projekty i zarządzanie w NGO

Zatrudnianie w NGO i wolontariat

Księgowość

Podatki (CIT-8)

edu.ngo.pl

Pomogliśmy tysiącom organizacji. Pomożemy i Tobie!

Kursy, poradniki, wzory dokumentów

Sprawdź!